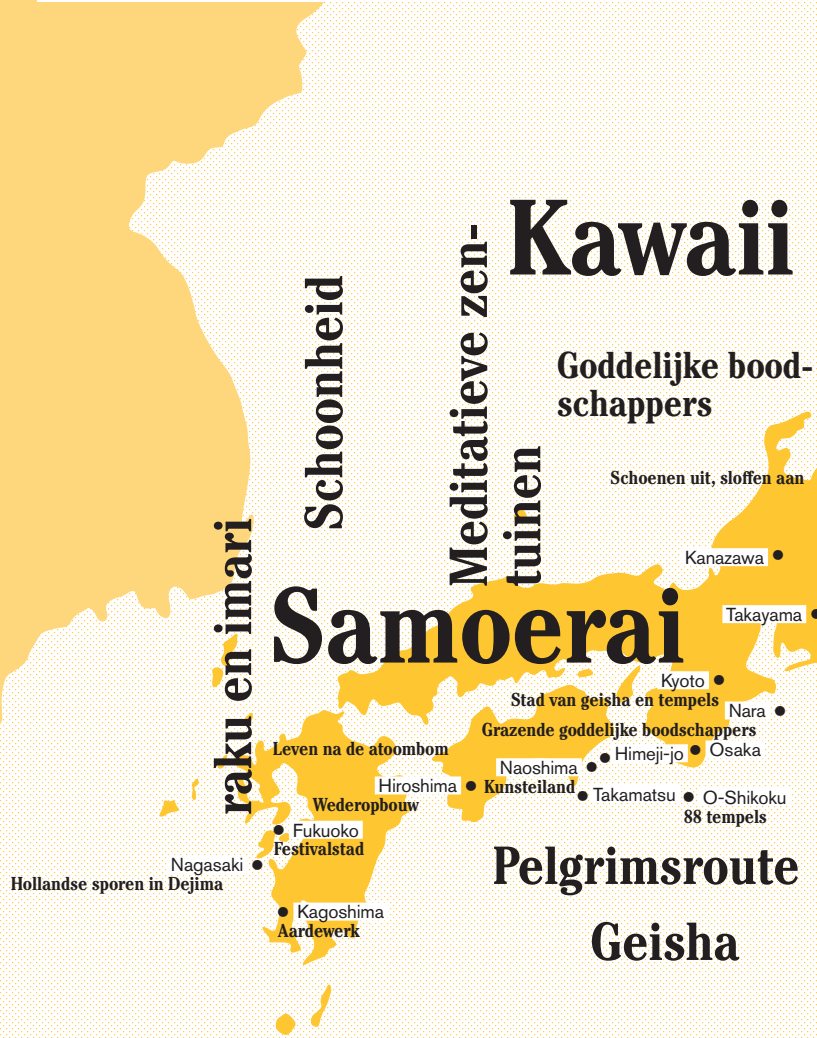

In vogelvlucht

Japan — zo anders dan de rest van Azië! We vliegen er even overheen, over de miljoenensteden, de ontelbare tempels en zentuinen. We zoeken naar Hollandse sporen, goddelijke boodschappers en vinden imposante pagode-burchten, unieke kunsteilanden, eindeloze thermaalbaden en een uitgelezen eetcultuur.

Van hot naar her

Bevindingen — Japan is een land vol geschiedenis, tempels en rijstvelden. Met samoerai en shoguns, maar ook manga en kawaii. Een binnenzee en desolaat vulkaanlandschap. Stereotiepen en onverwachte kanten, onder laagjes en in laatjes.

Shogun, samoerai, ninja

Shoguns hadden de macht in handen en de militaire uitvoering lag bij de samoerai. Ninja's waren uitzonderlijk getrainde vechters. Maak kennis met hun haast mythologische wereld en treed binnen in een *jo*. Deze burchten laten een uitzonderlijk staaltje architectuur zien; illustere voorbeelden staan in Himeji, Matsumoto, Osaka en Okayama.

Steden en geen dag zonder tempel

In Tokyo komen alle kenmerken van Japan samen, ook de stereotiepen, in een grote verscheidenheid aan wijken. In Kyoto is het moeilijk kiezen uit de bijzondere boeddhistische- en shinto-tempels. In de verre meerderheid is het alleen in Japan voorkomende *shinto*, de religie met de kamigeesten die in bomen, bergen, zee en wind huizen. Juist Kyoto heeft ronduit gezellige wijken. In Nara staan enkele bijzondere tempels dicht bij elkaar, waartussen herten als goddelijke boodschappers rustig mogen grazen. Indrukwekkend is het bronzen Boeddhabeeld van Kamakura, ten zuiden van Tokyo. Tot de meest gefotografeerde complexen hoort de tempel Itsu-kushima op Miyajima. Hiroshima en Nagasaki zijn drukbezochte bestemmingen vanwege de geschiedschrijvende atoomaanval en het daaropvolgende voortvarende herstel. In Nagasaki schreven Nederlanders geschiedenis als belangrijke handelspartner in de 17e en 18e eeuw.

Op het gebied van keramiek zijn Japanse grootmeesters toonaangevend. Eeuwenoud zijn de verfijnde technieken; de esthetiek is tijdoverschrijdend. Het raku, met onregelmatige vormen en rijk glazuur, zien we vooral in het aardewerk van de theeceremonie. In het sierporselein is het imari een zeer geliefde soort.

Vulkaan of pelgrimsroute

Japan is landschappelijk gevormd door een grote reeks vulkanen. Behalve icoon Fuji zijn de Aso-san en Sakurajima op Kyushu, en het Daisetsuzan National Park op Hokkaido spectaculaire gebieden met herkenbare kenmerken en veelal actieve vulkanische verschijnselen. Op tal van bergen en heuvels gaan kabelbanen die een tocht desgewenst iets vereenvoudigen. Een hoofdstuk apart vormen de pelgrimsroutes, met de Kumano Kodo als tocht der tochten langs 88 tempels in Zuidwest-Honshu en op Shikoku. Dagtochten zijn heel goed mogelijk, extra bijzonder is een meerdaagse wandeling met logies bij een tempel onderweg.

Ryokans

Word zen in een *ryokan* of onsenhotel. Daar geniet je met al je zintuigen en dompel je je letterlijk onder in de Japanse (baad-)cultuur.

Shinrin-yoku — bosbaden: via ogen, oren, neus, mond, handen en voeten in het bos tot rust komen.

Wabi sabi

Het Land van de Rijzende Zon wordt met veel geheimzinnigheid omgeven, niet in de laatste plaats door de geslotenheid van Japanners. Uit het boeddhisme komt het veelomvattende *wabi sabi*, meestal vertaald als 'de schoonheid van de imperfectie'. Maar het staat ook voor de esthetiek van eenvoud, bescheidenheid en het ontzag voor – natuurlijke – objecten en vergankelijkheid. Kijk alleen al naar de aandacht waarmee theeceremonies en kaisekidiners worden gepresenteerd, hoe naar een rotsperk of kunstwerk gekeken wordt en naar de waardering voor de houding en uitdrukking van een kabukitoneespeler. Daarbij zijn Japanners ook heel pragmatisch: na de grootste rampen ging en gaat men onmiddellijk over tot wederopbouw en kijkt vooruit, niet achterom.

Tokyo, Centraal- en Noord-Honshu

Volop variatie — ga in Tokyo naar de toeristische klassiekers en vervolg je pad naar schoonheid en *wabi sabi* in de natuur.

blz. 17

Tokyo ★

Met stip de grootste toeristentrekker. De enorme verscheidenheid van de wijken maken de stad voor iedereen interessant. Geschiedenis, architectuur, mode en heerlijk eten ...

blz. 66

Matsumoto

Het 'Kraaienkasteel' met de zwarte buitenmuren is een belangrijk erfgoed uit de vroege 16e eeuw. De zes verdiepingen met vijf dakconstructies fascineren door de bouwtechniek, en het omringende water versterkt het mooie plaatje.

Alleen al voor het tong- en oogstrelende eten wil je naar Japan.

Erin duiken

blz. 60

Hakone ★

Het trefwoord is: schoonheid. Je ziet hier bijzondere musea in samenspraak met natuur. En een voorbeeld van *East meets West*.

blz. 74

Kenroku-en

In de top drie van de tuinen van Japan staat deze tuin midden in de kust- en kunststad Kanazawa. Van de zo geliefde (kersen)bloesem tot gerespecteerde oude bomen en waterlopen: alle elementen zijn aanwezig. Naast de tuinen staat het middeleeuwse kasteel, de Kanazawa-jo.

blz. 54

Fuji

Voluit: Fuji-san. Deze berg heeft echt persoonlijkheid. Klim naar boven of neem afstand. Vaak hangt er een nevelkroon die extra mysterie geeft.

blz. 53

Shirahama Beach

Je denkt bij Japan niet direct aan een strandvakantie, maar als je na een paar weken tempels nog even zand en zee zoekt, is dit dé plek.

blz. 62

Japanse Alpen ★

De plaatjes van de aapjes in de sneeuw, bij de thermaalbronnen, staan in elke toeristenfolder. 's Zomers kun je er schitterend wandelen, bijzondere houten dorpen bezoeken en kun je er wildwatervaren.

blz. 77

Nikko ★

Mooier kan een tempeldomein niet liggen: op een beboste berg, waardoor het complex zich niet meteen prijsgeeft. De ontdekkings-tocht geeft extra lading, en de bijzondere feesten en processies die er geregeld plaatsvinden, bieden veel meerwaarde.

Sluit je vakantie af met een paar wandeldagen in het vulkaanlandschap van Noord-Honshu.

Tokyo heeft uitgaansgelegenheden voor ieders smaak, of je nu houdt van het traditionele kabukitheater, karaoke, Japanse muziek of disco.

beleven

Stadslucht, berglucht

H

Hoofdstad Tokyo is een goede eerste kennismaking met het land. Het laat nog niet meteen de authentiekste beelden zien, maar geeft je de tijd aan de eerste karakteristieken en gewoontes te wennen. Opvallend is dat sommige wijken een compleet andere wereld laten zien. Van de rijke winkelstad, het keizerlijk paleis, de vismarkt en moderne architectuur tot het domein van ninjas, manga en – nachtelijke – entertainers. Stap in de metro en kom steeds in andere werelden weer boven.

De oude naam van Tokyo is Edo. Lang was de stad niet meer dan een vissersdorp. Toen begin 1600 de Tokugawa's shogun werden, is ingevoerd dat er altijd een samoeraifamilie in Edo moest verblijven, hoewel Kyoto de officiële hoofdstad was. In 1868 werd het fors gegroeide Edo hernoemd tot Tokyo en officieel hoofdstad. De burgers van Tokyo hebben in WOII enorm geleden onder oorlogsgeweld.

Berg der bergen: Fuji

Van een heel andere orde is hier een tweede belangrijke toeristische trekpleister, de Fuji-san. Dit is het hoogste punt van Japan: 3776 m en hoewel de laatste uitbarsting in 1707 plaatsvond, wordt de

TER ORIËNTATIE

Ligging: het eiland Honshu is het grootste eiland van Japan, hier woont 75% van de bevolking.

Vervoer: de internationale luchthaven van Tokyo heet Narita International Airport, narita-airport.jp. Vervoer naar het centrum kan hiervandaan per trein (zie volgende bladzijde) of bus. Een tweede, vooral voor nationaal verkeer gebruikt vliegveld is Haneda Airport, tokyo-haneda.com. Op beide vliegvelden is autoverhuur; parkeren in Tokyo is lastig en duur.

vulkaan nog altijd als actief beschouwd. Hoogste goed is boven op de berg de zon te zien opkomen – daar getroosten veel bezoekers zich grote moeite voor. Ten westen van Fuji is een groen landschap met beboste heuvels en theeplantages, met hier en daar rijstvelden.

Ten noordwesten van Tokyo tronen de Japanse Alpen: een bosrijke bergketen, met veel toppen rond 3000 m hoogte, met een onderbegroeiing van bamboe. 's Winters ontvangt het gebied een flink pak sneeuw. De voornaamste skigebieden liggen rond Nagano.

Ten zuiden van Tokyo ligt een zeer verstedelijkte strook, de industrie is dicht geconcentreerd rond Nagoya.

Tokyo

Wereldstad

Wereldstad Tokyo staat op het lijstje van alle Japanreizigers. Zeker, het is een aanschakeling van verstedelijking met veel hoogbouw en wegen daar weer op diverse niveaus doorheen. En inderdaad vind je er het fameuze kruispunt van Shibuya waar soms honderden mensen per groen licht oversteken. Maar verbazingwekkend genoeg komt de stad niet over als een gekkenhuis, mede dankzij gedragsregels als afstand houden en rust bewaren. Maar al die mensen zijn toch ergens? Ga ondergronds, een metrostation, winkelcentrum of ander openbaar gebouw in en daar openbaart zich een wereld in een wereld en doemt de vergelijking met een mierennest op: ordelijke stromen mensen.

Bestuurlijk vallen binnen Tokyo 23 speciale wijken (*ku*), 26 steden (*shi*) plus een reeks gemeenten/dorpen waarvan sommige eilanden zijn. Kortom: Tokyo is niet één stad maar een conglomeraat, waar bijna 14 miljoen mensen wonen. De oppervlakte beslaat 2194 km², 0,6% van Japan. In de metropool (Groot-Tokyo) wonen ruim 38 miljoen mensen.

In deze gids beschrijven we allereerst de centrale wijk van het keizerlijk paleis met het aangrenzende Ginza, dan de bezienswaardigheden ten noorden daarvan, met de Tokyo Dome, en vervolgens de stadsdelen tegen de klok in rondom het centrum.

Imperial Park & Ginza

Keizerlijk paleis en chique wijk

Twee belangrijke toeristische wijken liggen naast elkaar. Het grote omgrachte park is het groene parkeiland van de

METRO EN TREIN

Het trein- en metronetwerk is in handen van verschillende maatschappijen. De meeste lijnen heeft Tokyo Metro Line, daarnaast heeft Toei Line een viertal voor toeristen relevante lijnen. Je koopt kaartjes voor het gewenste trajecttarief dat op borden vermeld staat. Als je er niet uitkomt: koop het goedkoopste kaartje en betaal bij het uitgangspoorje het noodzakelijke tekort bij. Dagkaarten gelden voor beide lijnen; metropassen lonen alleen als je zeker vier ritjes per dag maakt (24 uur 800 yen, 48 uur 1200 yen, 72 uur 1500 yen). Er zijn ook passen inclusief bezoek aan bepaalde attracties te koop. Zie tokyometro.jp; keisei.co.jp; kotsu.metro.tokyo.jp. De metrokaart vind je op tokyometro.jp/tst/assets/pdf/train-route--en.pdf.

keizer. Oostelijk daarvan bevindt zich de winkel- en uitgaanswijk Ginza, dat met de aangrenzende wijk Marunouchi – tussen Tokyo Station en het Imperial Park – en in het noorden Nihonbashi het centrum van Tokyo vormt.

Vrijheidsbeeld in Tokyo, Odaiba

Culinaire woordenlijst

Algemeen

restaurant	restoran
ontbijt	asa-gohan
lunch	hiru-gohan
meeneelunch	bento
diner	ban-gohan/yushoku
eetstokjes	hashi
vork	foku
mes	naifu, mesu
lepel	supun
glas	koppu, gurasu
haute cuisine	kaiseki-ryori
vegetarisch	bejitarian
brood	pan
ei	tamago
frites	furaido poteto
kaas	chizu
suiker	sato, deshima
pinda's	pinattsu
rijst	gohan
zout	shio

Gerechten en schotels

chahan	gebakken rijst
chawanmushi	garnalen, kip, champignons, gestoomd
donburi	rijst met vis/vlees/groente
hamu	ham
kohitsuji	lamsvleeschotel
kushiage	gefrитуurd vlees/vis/groente op een stokje
natto	gefermenteerde soja
okonomiyaki	pannenkoek van groente/vlees/noedels
onigiri, omusubi	rijst in zeewier (nori)
ramen	noedels (Chinese)
soba	boekweitnoedels
kake-soba	in warme bouillon
zaru-soba, mori-soba	koude noedels

yakisoba, yakiodon	gebakken noedels
rebaa	lever
shabu shabu	dun rundvlees/groente gegaard in grote pot
shichimencho	kalkoen
soseji	worstje
sukiyaki	gestoofd rundvlees/groente
supearibu	spare ribs
tempura	groente/vis in deegjasje gefrituurd
teriyaki	in sojasaus met sake gegaard vlees
tofu	tofu (soja)
tonkatsu	varkensschnitzel
tsukuri	plakjes rauwe vis
udon	dikke noedels
yakiniku	rosbief met groente
yakitori	gegrild vlees / kip op stokje

Vis en schaal- en schelpdieren

amago, yamame	forel
anago	congeraal, zeepaling
ankimo	zeeduivel-lever
ebi	garnalen
ise-ebi	kreeft
hirame	zeetong
hotate	sint-jakobsschelp
ika	inktvis
ikura	kaviaar van zalm
kaini	schaaldieren
kaki	oester
kani	krab
karei	tarbot
kuruma-ebi	reuzen(steur) garnalen
maguro	tonijn
mekajiki	zwaardvis
ohyo	heilbot
saba	makreel
sakana	vis
sake, saamon	zalm
tara	kabeljauw

tsuno-garei	schol
unagi	aal (zoetwater)

Vlees en gevogelte

butaniku	varkensvlees
gacho	gans
gyuuniku	rundvlees
kamo	eend
koushi	kalfsvlees
niku	vlees
ramu	lamsvlees
toriniku	kip
usagi	konijn

Groenten en bijgerechten

enoki	champignon
kyabetsu	kool
kyuuri	komkommer
nasu	aubergine
ninjin	wortel
ninniku	knoflook
piman	paprika
retasu	sla
tsukemono	ingelegde groente
yasai	groente

Desserts en gebak

kasutera	cake

mizumono	bessentoetje
pankeki	pannenkoek
wagashi	Japans koekje

Fruit

anzu	abrikoos
budo	druif
ichigo	aardbei
meron	(honing)meloen
momo	perzik
nashi	peer
orenji	sinaasappel
painappuru	ananas
ringo	appel
sakuranbo	kers
sumomo	pruim
umeboshi	zoutzure pruim
remon	citroen

Dranken

bier	birru
koffie	kohi
melk	miruku
thee (groene)	ryoku cha
thee (groene poeder-)	matcha
thee (zwarte)	kocha
vruchtensap	juju
water	mizu
whisky	uisuki
wijn	wain

IN HET RESTAURANT

Kunt u een restaurant ii restoran
aanbevelen? oshiete kudasai.
Ik wil een tafel voor futari no yoyaku
twee pers. reserveren o onegaishimasu
Is de keuken nog kitchin wa mada
geopend? aiteimasu ka.
Niet roken a.u.b. kinenseki o one-
gaishimasu.
Hoe lang is de dono kurai
wachttijd? machimasu ka.
Hebt u een Engelse eigo no menyū ga
menukaart? arimasu ka.
Eén bier a.u.b. birru o one
gaishimasu.

Ik wil graag bestellen. chumon o one
gaishimasu.
Dat was heerlijk. oishi katta desu.
De rekening a.u.b. okanjo o onegaishimasu.
Kunt u een taxi voor taksu o yonde
mij bestellen? kuremasu ka.
amuse/voorgerecht zensai
soep supu
hoofdgerecht mein kosu
dessert dezato
drank nomimono
Proost! kanpai.
ober/serveerster ueita